

PRZEWODNIK WYBORCY

Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej
im. Ks. Piotra Skargi
Kraków 2005

Wydanie II poprawione

© *Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej im. Ks. Piotra Skargi*

ISBN 83-88739-15-8

Wydawca

Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej

im. Ks. Piotra Skargi

30-039 Kraków

ul. Józefitów 9/4

www.piotrskarga.pl

W CZYM MOŻE CI POMÓC TEN PRZEWODNIK?

„Przewodnik wyborcy” pomoże Ci zagłosować w sposób świadomy i zgodny z katolicką nauką moralną. Ułatwi Ci wykluczenie kandydatów popierających politykę, której nie da się pogodzić z tradycyjnymi katolickimi normami moralnymi.

W przypadku wielu zagadnień, z którymi stykają się wyborcy lub prawodawcy, katolik może zająć takie lub inne stanowisko nie sprzeciwiając się przy tym swojej wierze. W wielu sprawach nie ma więc czegoś takiego jak „stanowisko katolickie”.

Jednak niektóre kwestie są tak zasadnicze, tak fundamentalne, że tylko jedno stanowisko jest zgodne z nauką Ewangelii. Ktoś, kto popiera niewłaściwą stronę w tych sprawach, nie może uważać, że postępuje w zgodzie z normami moralnymi Kościoła.

Niniejszy przewodnik wyborcy wskazuje osiem istotnych kwestii nie podlegających dyskusji i pomaga zawęzić grono możliwych do zaakceptowania kandydatów, niezależnie od tego, czy ubiegają się oni o urzędy na szczeblu krajowym, czy też lokalnym.

Należy uznać, że kandydaci, którzy udzielają swojego poparcia lub propagują którąkolwiek z siedmiu bezdyskusyjnych kwestii, sami dyskwalifikują się jako pretendenci do sprawowania urzędów

publicznych i nie należy na nich głosować. Należy dokonać wyboru spośród pozostałych kandydatów.

TWOJA ROLA JAKO KATOLICKIEGO WYBORCY

Katolicy mają moralny obowiązek przyczyniać się do dobra wspólnego poprzez korzystanie z prawa wyborczego (por. KKK 2240). Odpowiedzialność za państwo nie spoczywa wyłącznie na władzach cywilnych. „Podporządkowanie prawowitej władzy i służba na rzecz dobra wspólnego wymaga(...) od obywateli wypełniania ich zadań w życiu wspólnoty politycznej” (KKK 2239). Oznacza to, że obywatele powinni uczestniczyć w procesie politycznym głosując przy urnach wyborczych.

Głosowanie nie może jednak być arbitralne. „Właściwie ukształtowane sumienie chrześcijańskie nie pozwala nikomu przyczyniać się przez oddanie głosu do realizacji programu politycznego lub konkretnej ustawy, które podważają podstawowe zasady wiary i moralności przez propozycje alternatywne wobec tych zasad lub z nimi sprzeczne” (ND II,3).

Niektóre rzeczy zawsze są złe i nikt nie może popierać ich w głosowaniu, ani bezpośrednio, ani pośrednio. Obywatele głosują za tymi złymi rzeczami, jeśli głosują na kandydatów, którzy opowiadają się za nimi. A zatem katolicy nie powinni głosować na nikogo, kto zamierza forsować programy lub prawa, które są z natury złe.

OSIEM KWESTII, KTÓRE NIE PODLEGAJĄ DYSKUSJI

Poniższe osiem kwestii określa się jako nie podlegające dyskusji, ponieważ dotyczą czynów, które zawsze są moralnie złe i nigdy nie mogą być popierane przez prawo. Udzielanie poparcia lub propagowanie jakiegokolwiek z tych czynów jest poważnym grzechem i żaden kandydat, który rzeczywiście chce przyczyniać się do wspólnego dobra, nie może popierać żadnej z tych ośmiu kwestii.

1. Aborcja

Kościół naucza, że w przypadku prawa dopuszczającego przerwanie ciąży „nie wolno się nigdy do niego stosować ani uczestniczyć w kształtowaniu opinii publicznej przychylniej takiemu prawu, ani też okazywać mu poparcia w głosowaniu” (EV 73). Aborcja to umyślne i bezpośrednie zabicie istoty ludzkiej, a zatem stanowi formę zabójstwa.

Dziecko zawsze jest istotą niewinną i żadne prawo nie może zezwalać na odbieranie mu życia. Nawet jeśli dziecko zostało poczęte wskutek gwałtu lub kazirodztwa, wina nie leży po stronie dziecka, które nie powinno ponieść śmierci za grzechy innych.

2. Eutanazja

Eutanazja, często eufemistycznie określana jako „zabijanie z litości” (ang. *mercy killing*), również jest formą zabójstwa. Nikt nie ma prawa odbierać sobie życia (samobójstwo) i nikt nie ma prawa odbierać życia żadnej niewinnej osobie.

W przypadku eutanazji osoby chore lub stare są zabijane z fałszywej litości, lecz prawdziwe współczucie nie może łączyć się z czynieniem czegoś z natury złego innej osobie (por. EV 73).

3. Badania nad zarodkowymi komórkami macierzystymi i klonowanie

Ludzkie embriony są istotami ludzkimi. „Poszanowanie dla godności ludzkiej wyklucza jakiekolwiek manipulacje eksperymentalnie dokonywane na ludzkim embrionie lub inne jego wykorzystywanie” (KPR 4b).

Ostatnie badania naukowe dowodzą, że wszelkie metody leczenia, które mogą powstać dzięki eksperymentom na zarodkowych komórkach macierzystych, można opracować korzystając z dorosłych komórek macierzystych. Dorosłe komórki macierzyste można uzyskiwać bez szkody dla osób dorosłych, od których są po-

bierane. To podważa medyczny argument za wykorzystywaniem zarodkowych komórek macierzystych.

„Także usiłowania i hipotezy w celu uzyskania istoty ludzkiej bez jakiegokolwiek związku z płciowością przez ‘podział bliźniaczy’, ‘klonację’, partenogenezę trzeba uważać za przeciwne zasadom moralnym, o ile sprzeciwiają się godności przekazywania życia oraz jedności małżeńskiej” (DV I.6).

4. Związki homoseksualne

Prawdziwe małżeństwo to związek jednego mężczyzny i jednej kobiety. Legalizacja wszelkich innych form „małżeństwa” między osobami tej samej płci podważa społeczną rolę prawdziwego małżeństwa. Ponadto legalizacja związków homoseksualnych w istocie wyrządza krzywdę osobom homoseksualnym poprzez zachęcanie ich do trwania w układzie, który jest obiektywnie zły moralnie.

„W przypadku, gdy po raz pierwszy zostaje przedłożony Zgromadzeniu ustawodawczemu projekt prawa, przychylny zalegalizowaniu związków homoseksualnych, parlamentarzysta katolicki ma obowiązek moralny wyrazić jasno i publicznie swój sprzeciw, i głosować przeciw projektowi ustawy. Oddanie głosu na rzecz tekstu ustawy, tak szkodliwej dla dobra wspólnego społeczności, jest czynem poważnie niemoralnym” (ULH 10).

5. Narkotyki

„Używanie narkotyków wyrządza bardzo poważne szkody zdrowiu i życiu ludzkiemu. [...] Potajemna produkcja i sprzedaż narkotyków są działaniami gorszącymi; stanowią one bezpośredni udział w działaniach głęboko sprzecznych z prawem moralnym, ponieważ skłaniają do nich” (KKK 2291).

Stąd też za moralnie złe należy uznać wszelkie próby uchwalania prawa znoszącego lub łagodzącego kary za handel, posiadanie i zażywanie narkotyków, gdyż sprzyja to rozpowszechnieniu uzależnienia od nich czyli narkomanii. Prawodawca taki również

przyczynia się do rozprzestrzeniania się groźnych chorób związanych z zażywaniem narkotyków oraz sprzyja niegodziwemu bogaceniu się producentów narkotyków.

6. Prostytucja

„Prostytucja narusza godność osoby, która oddaje się prostytucji, stając się przedmiotem przyjemności cielesnej kogoś drugiego. [...] Prostytucja stanowi plagę społeczną” (KKK 2355).

Skoro prostytucja stanowi moralne zło, będące jednocześnie społeczną plagą, to tym bardziej politykom nie wolno ustanawiać prawa, które będzie zezwalało na jej bezkarne szerzenie się w społeczeństwie.

7. Pornografia

Pornografia „narusza poważnie godność tych, którzy się jej oddają (aktorzy, sprzedawcy, oglądający), ponieważ jedni stają się dla drugich przedmiotem wulgarnej przyjemności i niedozwolonego zarobku. [...] Pornografia jest ciężką winą. Władze cywilne powinny zabronić wytwarzania i rozpowszechniania materiałów pornograficznych.” (KKK 2354)

8. Rozwody

„Niemoralny charakter rozwodu wynika także z nieporządku, jaki wprowadza on w komórkę rodzinną i w społeczeństwo. Nieporządek ten pociąga za sobą poważne szkody: dla porzuconego współmałżonka, dla dzieci głęboko zranionych przez rozejście się rodziców, często przeżywających ich kłótnie, oraz z uwagi na zły przykład, który czyni z niego prawdziwą plagę społeczną”. (KKK 2385)

„Podobnie też, w obliczu współczesnego prawodawstwa dotyczącego rozwodów, trzeba zabiegać o ochronę i uświadamianie wartości rodziny – opartej na monogamicznym małżeństwie osób przeciwnej płci – której jedność i trwałość winna być zabezpieczona (...)” (ND II,3).

To nauczanie odnosi się wprost do słów Pana Jezusa, zawartych w Ewangelii: „Co więc Bóg złączył, niech człowiek nie rozdziela” (Mt 19,6).

Należy więc uznać za moralnie złe wszelkie próby ustanawiania praw, które będą sprzyjały rozszerzaniu się plagi rozwodów.

JAKICH STANOWISK POLITYCZNYCH DOTYCZĄ TE WSKAZÓWKI?

Prawa są uchwalane przez władze ustawodawcze, wprowadzane życie przez władze wykonawcze, a interpretowane przez władze sądownicze. Oznacza to, że należy krytycznie przyglądać się każdemu kandydatowi do władz ustawodawczych, każdemu ubiegającemu się o urząd wykonawczy oraz każdej osobie nominowanej na stanowisko sędziego. Dotyczy to nie tylko szczebla krajowego, lecz również lokalnego.

Owszem, im mniej ważne stanowisko, tym mniej prawdopodobne, że osoba je piastująca będzie zajmować się określonymi sprawami. Rada miasta, na przykład, zapewne nigdy nie będzie zajmować się kwestią klonowania ludzi. Niemniej jednak trzeba ocenić każdego kandydata bez względu na to, o jakie stanowisko się on ubiega.

Niewiele osób, które obejmują wysokie stanowiska, nie piastowało wcześniej stanowisk niższego szczebla. Niektórzy zostają posłami, senatorami lub prezydentami, choć wcześniej nie byli wybierani do władz niższego szczebla. Jednak wielu posłów i senatorów zaczynało swoją karierę polityczną na szczeblu lokalnym w sejmikach wojewódzkich, radach powiatowych, miejskich czy gminnych i stopniowo pięło się w górę drabiny politycznej.

Jutrzejsi kandydaci na wyższe stanowiska wywodzić się będą głównie z grona dzisiejszych kandydatów na stanowiska niższego szczebla. Roztropne jest zatem stosowanie takich samych standardów wobec kandydatów do władz lokalnych jak i do władz krajowych.

Jeśli kandydaci, którzy postępują niesłusznie w kwestiach bezdyskusyjnych, nie zostaną wybrani do władz niższego szczebla, to w przyszłości może nie zostaną kandydatami na stanowiska wyższego szczebla. W ten sposób łatwiej byłoby wybierać dobrych kandydatów na bardziej wpływowe stanowiska na szczeblu krajowym.

JAK USTALIĆ POGLĄDY DANEGO KANDYDATA

1. Jest to zadanie tym łatwiejsze, im wyższy jest dany urząd. Posłowie i senatorowie, na przykład, wielokrotnie mieli do czynienia z tymi kwestiami, w związku czym zajęli określone stanowiska w tych sprawach. W tym przypadku poglądy danego kandydata można poznać bez trudu – czytając artykuły w gazetach lub czasopiśmie, wyszukując jego opinie w Internecie lub analizując jedną z wielu drukowanych ankiet kandydatów, które rozpowszechniane są w czasie kampanii wyborczej.

2. Zwykle dużo trudniej poznać poglądy kandydatów do władz lokalnych, ponieważ niewielu z nich ma okazję rozpatrywać akty prawne w takich kwestiach, jak aborcja, klonowanie czy społeczna pozycja małżeństwa. Jednak z tymi kandydatami, właśnie dlatego, że są na szczeblu lokalnym, często można skontaktować się osobiście, można też wybrać się do lokalnych biur wyborczych w celu uzyskania informacji.

3. Jeśli nie możesz w inny sposób ustalić poglądów danego kandydata, to po prostu napisz do niego bezpośrednio i zapytaj, jakie jest jego stanowisko w każdej z ośmiu bezdyskusyjnych kwestii.

JAK NIE GŁOSOWAĆ

1. Nie głosuj na podstawie swojej przynależności partyjnej, swoich wcześniejszych nawyków wyborczych czy też rodzinnych tradycji wyborczych. Niegdyś czynniki te mogły stanowić niezawodną pomoc przy ustalaniu, na kogo głosować, lecz w dzisiejszych

czasach nie można na nich polegać. Należy przyjrzeć się każdemu kandydatowi jako indywidualnej osobie.

2. Nie oddawaj swojego głosu kierując się wyglądem kandydatów, ich osobowością czy „medialnością”. Niektórzy atrakcyjni, ujmujący i błyskotliwi kandydaci udzielają swojego poparcia sprawom z natury złym, którym należy się przeciwstawiać, natomiast inni kandydaci, którzy być może wyglądają zwyczajnie, nie budzą zachwyty i czują się nieswojo przed kamerami, popierają prawo zgodne z podstawowymi zasadami katolickimi.

3. Nie głosuj na jakiegoś kandydata tylko dlatego, że zwie się katolikiem. Niestety, wielu kandydatów podających się za katolików odrzuca podstawową katolicką naukę moralną. Są oni „katolikami” tylko wtedy, gdy chcą pozyskać głosy katolickich wyborców.

4. Nie dokonuj wyboru spośród kandydatów kierując się myśleniem „co będę z tego miał?”. Podejmij decyzję na podstawie oceny, którzy kandydaci najprawdopodobniej będą przyczyniać się do wspólnego dobra, nawet jeśli ani bezpośrednio, ani pośrednio nie skorzystasz z proponowanych przez nich rozwiązań prawnych.

5. Nie głosuj na kandydatów, którzy mają słuszość w przypadku pomniejszych spraw, lecz nie mają racji w podstawowych kwestiach moralnych. Jakiś kandydat mógł głosować dokładnie zgodnie z Twoimi oczekiwaniami, z wyjątkiem głosowania również, na przykład, za eutanazją. Takiemu kandydatowi nie powinienś udzielać swojego poparcia. Kandydaci muszą się nauczyć, że niesłuszne stanowisko w zakresie choćby jednej z bezdyskusyjnych kwestii wystarczy, by nie brać ich pod uwagę.

JAK GŁOSOWAĆ

1. W przypadku każdego urzędu najpierw określ, w jaki sposób każdy z kandydatów odnosi się do każdej z ośmiu bezdyskusyjnych kwestii.

2. Potem odrzuć kandydatów, którzy zajmują niewłaściwe stanowisko w którejkolwiek z ośmiu bezdyskusyjnych kwestii. Bez względu na to, jak słuszne są ich poglądy w innych kwestiach, należy ich zdyskwalifikować, jeśli tylko zajmują niesłuszne stanowisko choćby w jednej z bezdyskusyjnych kwestii.

3. Dokonaj wyboru spośród pozostałych kandydatów na podstawie własnej oceny poglądów każdego kandydata w innych, pomniejszych sprawach.

KIEDY ŻADEN KANDYDAT JEST „NIE DO PRZYJĘCIA”

W niektórych kampaniach politycznych wszyscy kandydaci zajmują niesłuszne stanowisko w jednej lub więcej z ośmiu bezdyskusyjnych kwestii. W takim wypadku możesz głosować na kandydata, który w najmniejszym zakresie zajmuje takie stanowisko lub co do którego jest najmniejsze prawdopodobieństwo, że będzie popierać niemoralne prawodawstwo. Możesz również na nikogo nie głosować.

ROLA SUMIENIA

Sumienie jest jak alarm. Ostrzega nas, kiedy chcemy zrobić coś złego. Jednak sumienie samo nie określa, co jest dobre lub złe. Aby sumienie mogło funkcjonować prawidłowo, musi być prawidłowo poinformowane – to znaczy, że należy poinformować samego siebie, co jest złe, a co dobre. Dopiero wtedy sumienie będzie przewodnikiem godnym zaufania.

Niestety, dzisiaj wielu katolików nie formuje właściwie swoich sumień w odniesieniu do podstawowych kwestii moralnych. W rezultacie ich sumienia nie „przemawiają” w odpowiednich momentach, również w dniu wyborów.

Prawidłowo ukształtowane sumienie nigdy nie przeciwstawia się katolickiej nauce moralnej. Dlatego jeśli ktoś nie ma pewności,

dokąd prowadzi go sumienie, kiedy staje przy urnie wyborczej, powinien zaufać nauce moralnej Kościoła.

PO PRZECZYTANIU TEGO PRZEWODNIKA

Nie zatrzymuj „Przewodnika wyborcy” dla siebie. Uważnie zapoznaj się z jego treścią i na tej podstawie przygotuj swoją listę kandydatów. Potem przekaż ten tekst znajomemu z prośbą o przeczytanie i przekazanie dalej innym osobom. Im więcej osób będzie głosować zgodnie z podstawowymi zasadami moralnymi, tym lepiej dla naszego kraju.

Żadnych stwierdzeń zawartych w niniejszym „Przewodniku Wyborcy” nie należy interpretować jako wyrazu poparcia dla konkretnego kandydata lub partii politycznej.

UŻYTE SKRÓTY

KKK – *Katechizm Kościoła Katolickiego*

ND – Kongregacja Doktryny Wiary, *Nota doktrynalna o niektórych aspektach działalności i postępowania katolików w życiu politycznym*. 24 listopada 2002.

KPR – Papieska Rada do Spraw Rodziny, *Karta Praw Rodziny*. 22 października 1983.

EV – Jan Paweł II, Encyklika *Evangelium Vitae* (*Ewangelia życia*). 25 marca 1995.

DV – Kongregacja Doktryny Wiary *Donum Vitae*, *Instrukcja o szacunku dla rodzącego się życia ludzkiego i o godności jego przekazywania*. 22 lutego 1987.

ULH – Kongregacja Doktryny Wiary, *Uwagi dotyczące projektów legalizacji prawnej związków między osobami homoseksualnymi*. 3 czerwca 2003.